

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

Кафедра конституційного права та
прав людини

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Форми здобуття вищої освіти: денна/заочна
Мова навчання: українська
Форма підсумкового контролю: екзамен

Прізвище, ім'я, по батькові
науково-педагогічного працівника,
який веде дисципліну,
науковий ступінь, вчене звання посада
профайл викладача

Науково-педагогічний склад кафедри

<https://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-konstitucijnogo-ta-mizhnarodnogo-prava/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять
Консультації

(044) 520-06-60
k003@naiu.kiev.ua

Очні: (відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30 консультацій НПП кафедри на платформі ZOOM, Viber, Telegram або електронну адресу: k003@naiu.kiev.ua

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=2864>

Стислий опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Право Європейського Союзу» викладається для підготовки магістрів в Національній академії внутрішніх справ для галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», для денної/заочної форми навчання, що дає можливість сформувати професійні компетентності та індивідуальну освітню траєкторію.

Навчальна дисципліна «Право Європейського Союзу» передбачає набуття здобувачами вищої освіти не лише відповідного рівня юридичного мислення, але й формування їх професійної ментальності та належної правової культури, закладення стійких психологічних стереотипів щодо безумовного дотримання вимог законодавства, захисту законних прав та інтересів людини і громадянина.

Метою вивчення навчальної дисципліни викладання навчальної дисципліни «Право Європейського союзу» є формування у слухачів сучасних теоретичних знань, практичних умінь і навичок про право Європейського Союзу, систему органів ЄС, опанування основних положень теорії і практики діяльності інститутів ЄС та євроінтеграційних процесів, застосування норм права Європейського Союзу, національного законодавства України в професійній діяльності з дотриманням цінностей ЄС.

Тривалість. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється в 1-му семестрі 1-го року навчання у обсязі 90 годин 3 кредитів ECTS.

Форми та методи навчання. Очна серія лекцій, семінарських і практичних занять, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

В процесі навчання використовуються: словесні, наочні та практичні методи навчання.

Система поточного контролю. Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти ступеня магістра – це систематична перевірка знань, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному заняттях відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Контрольне оцінювання може проводитись в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового).

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на практичних, семінарських заняттях, написання рефератів, есе тощо.

Система підсумкового контролю. Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі екзамену. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв’язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання.

Постреквізити: Юридична компаративістика, Публічне право: практика тлумачення і застосування, Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародне приватне право.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Для підготовки магістрів за спеціальністю 081 «Право»

<p>РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними стичними стандартами.</p> <p>РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.</p> <p>РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.</p> <p>РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв’язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.</p> <p>СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.</p> <p>СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.</p> <p>СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p>
---	--

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

– творчо застосовувати нормативно-правові акти, керуючись міжнародними стандартами прав людини, що знайшли обґрунтування у філософсько-правових концепціях видатних мислителів;

– проникаючи у сутність соціально-правових явищ, виявляти та попереджувати правопорушення та конфліктні ситуації суспільного життя; критично мислити, самостійно приймати рішення. Бути лідером, працювати в команді.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі ступеня вищої освіти магістра повинні:

знати:

- поняття та сутність права Європейського Союзу;
- систему права Європейського Союзу;
- еволюцію права Європейського Союзу у процесі розвитку європейської інтеграції;
- місце Європейського парламенту в системі органів Європейського Союзу та порядок його формування;
- міжнародні організаційно-правові засади та інституційні механізми правового захисту прав людини та основоположних свобод;
- поняття та сутність міжнародної правосуб'єктності Євросоюзу у сфері зовнішніх відносин;
- історію відносин Україна – Європейський Союз та особливості Східного партнерства Європейського Союзу;
- правові та організаційні основи співробітництва держав у сфері міжнародної юстиції.

вміти:

- характеризувати першоджерела з окремих тем навчальної дисципліни;
- формулювати основні принципи функціонування європейських інституцій та органів Європейського Союзу;
- проводити аналіз і тлумачити норми права ЄС;
- робити порівняльний аналіз національного законодавства та актів ЄС з питань (проблем), які стосуються предмета навчальної дисципліни;
- робити власні висновки (узагальнення) щодо питань (проблем) предмета навчальної дисципліни.

практичні навички:

- використовувати понятійно-категоріальний апарат юридичної науки для вирішення правових проблем у різних сферах суспільного життя;
- застосувати теоретичні знання політико-правових концепцій для високопрофесійного виконання службових та функціональних обов'язків в процесі правореалізаційної та правозастосовної діяльності;

- формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Право Європейського Союзу: загальнотеоретичні аспекти	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 1.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, сутність та система права Європейського Союзу. 2. Принципи права Європейського Союзу. 3. Предмет та методи права Європейського Союзу. 4. Суб'єкти права Європейського Союзу. 5. Право Європейського Союзу як наука і навчальна дисципліна 	<p>Реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення права Європейського Союзу та національного права держав-учасниць Співтовариства. 2. Право Європейського Союзу: сфера дії. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснить співвідношення понять «право європейського союзу», «право європейських співтовариств», «європейське право». 2. Вкажіть характерні ознаки права ЄС. 3. Здійснить класифікацію норм права ЄС. 4. Вкажіть принципи права ЄС. 5. Розкрийте сутність принципу субсидіарності. 6. Вкажіть предмет права ЄС. 7. Назвіть суб'єктів права ЄС. 8. Розкрийте особливості науки та навчальної дисципліни права Європейського Союзу.
Тема 2. Історія становлення та джерела права Європейського Союзу.	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 2.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття та значення європейської інтеграції. 2. Еволюція права Європейського Союзу у процесі розвитку європейської інтеграції. 3. Поняття та види джерел права Європейського Союзу. 	<p>Реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи становлення та розвитку Європейського Союзу. 2. Лісабонський договір: історія, структура, зміст. 3. Судові рішення як джерела права Європейського Союзу. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття «європейська інтеграція». 2. Юридичний аспект інтеграційних процесів. 3. Етапи європейської інтеграції. 4. Еволюція права ЄС у процесі розвитку європейської інтеграції. 5. Типи та види джерел права ЄС. 6. Первинні джерела права ЄС. 7. Вторинні джерела права ЄС.
Тема 3.	<p>Семінарське заняття:</p>	<p>Реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція інституційного механізму

<p>Інституційний (організаційно-правовий) механізм Європейського Союзу</p>	<p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 3.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика інституційного механізму та інститутів Європейського Союзу. 2. Правовий статус Європейського Парламенту в інституційному механізмі ЄС. 3. Європейська Комісія. 4. Рада Європейського Союзу. 5. Суд Європейських Спільнот. 6. Рахункова палата (Палата Аудиторів). 	<p>європейських інтеграційних об'єднань.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Принципи побудови інституційної системи Євросоюзу. 3. Сучасні проблеми функціонування інституційного механізму ЄС.. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи еволюції інституційного механізму ЄС. 2. Риси інституційної системи ЄС. 3. Принципи побудови інституційної системи Євросоюзу. 4. Принцип розподілу влад в інституційній системі ЄС. 5. Основні ознаки інституту ЄС. 6. Інститути та органи ЄС.
<p>Тема 4. Статус Європейського Парламенту</p>	<p>Семінарське заняття:</p> <p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 4.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський парламент в системі органів Європейського Союзу. 2. Формування Європейського парламенту. 3. Форма роботи та склад Європейського парламенту. 4. Функції та повноваження Європейського парламенту. 5. Законодавчий процес у Європейському парламенті. 	<p>Реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи виборчого права ЄС. 2. Правовий статус депутата Європарламенту. 3. Законодавчий процес у Європейському парламенті. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні етапи виборів до Європарламенту. 2. Основні риси Європарламенту. 3. Склад Європарламенту. 4. Строк повноважень Європарламенту 5. Правовий статус євро парламентаря 6. Форми діяльності Європарламенту 7. Рішення Європарламенту. 8. Спеціальні процедури Європарламенту. 9. Роль Європарламенту як інституту з політичного лобіювання процесів європейської інтеграції. 10. Законодавчі повноваження Європарламенту. 11. Контрольні повноваження Європарламенту. 12. Процедура прийняття актів Європарламентом.
<p>Тема 5. Статус Європейської Ради, Європейської комісії та інших органів.</p>	<p>Семінарське/практичне заняття:</p> <p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія,</p>	<p>Реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська Комісія як гарант дотримання законодавства ЄС. 2. Судова система ЄС. 3. Функції Європейської системи центральних банків. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p>

	<p>імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 5.</p> <p>Питання семінарського/практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська рада Європейського Союзу: історія, склад, порядок формування та повноваження. 2. Правовий статус Європейської комісії ЄС. 3. Склад, порядок формування та повноваження Ради Європейського Союзу. 4. Рахункова палата Європейського Союзу. Європейський Центральний Банк Європейського Союзу. 5. Суд Європейського Союзу. 6. Вирішення тестових завдань 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок формування Європейської Комісії. 2. Склад Європейської Комісії. 3. Форма роботи Європейської Комісії. 4. Правовий статус члена Європейської Комісії. 5. Порядок формування Ради Європейського Союзу. 6. Склад Ради Європейського Союзу. 7. Основні повноваження Ради Європейського Союзу. 8. Особливості ухвалення рішень Радою Європейського Союзу. 9. Порядок формування Європейської Ради. 10. Повноваження Європейської Ради. 11. Правовий статус члена Рахункової палати (Палата аудиторів). 12. Повноваження Рахункової палати. 13. Європейський Центральний Банк як головний орган в Європейській системі центральних банків. 14. Склад Суду Європейського Союзу. 15. Сфера повноважень Суду ЄС.
<p>Тема 6. Правовий статус людини і громадянина в Європейському Союзі.</p>	<p>Семінарське/практичне заняття:</p> <p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 6.</p> <p>Питання семінарського/практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус громадян Європейського Союзу. 2. Характеристика інституту правового статусу людини та громадянина у Європейському Союзі та його джерела. 3. Громадянство Європейського Союзу. 4. Основні права, свободи та обов'язки людини та громадянина у Європейському Союзі. 5. Гарантії прав та свобод людини і громадянина у Європейському Союзі. 	<p>Реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи правового положення людини і громадянина в Європейському Союзі. 2. Європейський Союз у сфері захисту прав людини і громадянина. 4. Стандарти прав людини в Європейському Союзі на сучасному етапі. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вкажіть джерела правового регулювання статусу людини та громадянина у ЄС. 2. Розкрийте сутність концепції громадянства Європейського Союзу 3. Проаналізуйте положення ч. II Договору про Європейське Співтовариство. 4. Вкажіть політичні права громадян ЄС. 5. Вкажіть особливі права громадянина ЄС. 6. Розкрийте сутність комунітарних прав. 7. Вкажіть комплекс прав громадян ЄС на звернення до органів Європейського співтовариства. 8. Здійсніть співвідношення громадянства ЄС та національного громадянства держав-учасниць. 9. Розкрийте основні положення Хартії основних прав.

	6. Вирішення тестових завдань	10. Здійснить класифікацію гарантій прав та свобод людини і громадянина у ЄС. 11. Визначте основні правові інструменти захисту прав людини в Євросоюзі.
Тема 7. Правоохоронне та безпекове співробітництво в Європейському Союзі.	<p>Семінарське/практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 7.</p> <p>Питання семінарського/практичного заняття: 1. Правові засади свободи, безпеки та юстиції Європейського Союзу 2. Європейський поліцейський офіс (Європол) 3. Правоохоронне співробітництво Європолу 4. Європейське бюро судової співпраці (Євроюст «Eurojust») 5. Вирішення тестових завдань</p>	<p>Реферати (доповіді): 1. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне співробітництво. 2. Європейська служба по боротьбі з шахрайством (OLAF). 3. Європейське агентство з охорони зовнішніх кордонів країн-учасниць Європейського Союзу (Frontex). Завдання для самостійного вивчення: 1. Вкажіть правові засади свободи, безпеки та юстиції ЄС. 2. Вкажіть компетенцію ЄС у сфері простору свободи, безпеки та юстиції (ПСБЮ). 3. Визначте особливості організаційно-правового механізму регулювання ПСБЮ. 4. Вкажіть основні завдання Європейської агенції з управління оперативною співпрацею на зовнішніх кордонах держав-учасниць ЄС. 5. Розкрийте етапи створення Європолу. 6. Вкажіть структуру Європолу. 7. Вкажіть сфери у яких Європол взаємодіє з правоохоронними органами держав-учасниць ЄС. 8. Розкрийте особливості діяльності Національних відділів зв'язку (ENUS). 9. Вкажіть склад Євроюсту (Eurojust). 10. Вкажіть повноваження Євроюсту (Eurojust). 11. Розкрийте особливості діяльності Європейського бюро судової співпраці.</p>
Тема 8. Правова регламентація зовнішніх відносин Європейського Союзу.	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 8.</p> <p>Питання семінарського заняття: 1. Правова природа зовнішніх зносин ЄС 2. Міжнародна</p>	<p>Реферати (доповіді): 1. Європейська служба зовнішньополітичної діяльності. 2. Статус Верховного представника ЄС із зовнішніх відносин і політики безпеки.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення: 1. Розкрийте особливості міжнародної правосуб'єктності ЄС у сфері зовнішніх зносин. 2. Вкажіть правові форми участі ЄС у міжнародних відносинах. 3. Вкажіть особливості договорів ЄС у сфері зовнішніх зносин. 4. Вимоги до укладання змішаних угод ЄС у сфері зовнішніх зносин.</p>

	<p>правосуб'єктність Євросоюзу у сфері зовнішніх відносин.</p> <p>3. Договірна практика Євросоюзу у сфері зовнішніх відносин.</p> <p>4. Міжнародні угоди ЄС про асоціацію з третіми країнами.</p> <p>5. Спільна зовнішня політика і політика безпеки ЄС.</p>	<p>5. Вкажіть особливості укладання торговельних угод у сфері СТП (спільна торгівельна політика).</p> <p>6. Вкажіть специфіку міжнародних угод про асоціацію з третіми країнами та міжнародними організаціями.</p> <p>7. Вкажіть інституційні механізми, які створюються в рамках угод про асоціацію третіх країн з ЄС.</p> <p>8. Вкажіть мету спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС (СЗППБ).</p> <p>9. Розкрийте особливості процедури ухвалення рішень та інших актів у сфері СЗППБ.</p>
<p>Тема 9. Взаємовідносини України та Європейського Союзу.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 9.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <p>1. Східне партнерство Європейського Союзу.</p> <p>2. Історія відносин Україна – Європейський Союз.</p> <p>3. Співробітництво України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки.</p> <p>4. Регіональне співробітництво між Україною та ЄС.</p>	<p>Реферати (доповіді):</p> <p>1. Взаємовідносини України з Європейським Союзом як головний пріоритет її зовнішньоекономічної політики.</p> <p>2. Діалог Україна-Європейський Союз, минуле, сучасне, майбутнє.</p> <p>3. Українська євроатлантична перспектива в нових геополітичних умовах.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Назвіть історичні етапи розвитку взаємовідносин між Європейським Союзом і Україною.</p> <p>2. Вкажіть правові питання співробітництва України з Євросоюзом.</p> <p>3. Розкрийте перспективи розвитку відносин України з ЄС.</p> <p>4. Вкажіть цілі вступу України до Європейського Союзу.</p> <p>5. Проаналізуйте План дій «Україна-ЄС».</p> <p>6. Охарактеризуйте взаємовідносини України та Європейського Союзу в економічній сфері.</p> <p>7. Охарактеризуйте взаємовідносини України та Європейського Союзу в сфері транскордонного співробітництва.</p> <p>8. Охарактеризуйте взаємовідносини України та Європейського Союзу в транспортних взаємовідносинах.</p> <p>9. Охарактеризуйте євроінтеграційні процеси в Україні.</p> <p>10. Здійсніть аналіз Угоди про асоціацію України з ЄС.</p>

Основні інформаційні джерела

1. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T142700.html.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів, 1969 р. //Відомості Верховної Ради. 1986. №17. ст. 343.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
4. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу : підручник. Одеса : Фенікс, 2020. 390 с
5. Ковалів М. В. Навчальний посібник. Основи права Європейського Союзу / М. В. Ковалів, Т. М. Тимчишин, О. В. Ніканорова. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
6. Основи права Європейського Союзу : підручник; за заг. ред. Т.Л.Сироїд. Харків: Право, 2020. 590 с
7. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ин.] ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 10-те, смінене и допов. Харків : Право, 2021. 442 с.
8. Гріненко О. Європейська політика сусідства як підґрунтя для співробітництва Європейського Союзу з Україною / О. Гріненко // Європейське право. 2019. № 2/4. С. 208–214.
9. Європейський Союз: URL: <http://www.europa.eu.int>
10. Інтернет-сторінка з права Європейського Союзу: URL: <http://europa.eu.int/eur-lex/en>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;
- мультимедійний проектор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватися у дистанційному режимі за погодженням із керівництвом НАВС з презентацією виконаних завдань під час консультації викладача.

На *лекціях* у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з

боку викладача. На лекціях вимагається активна участь здобувачів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

На *семінарських заняттях* теоретичні знання, отримані здобувачами ступеня вищої освіти під час лекцій, обговорюються більш детально у формі міні-дискусій, опитування, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв'язування практичних задач.

При проведенні *практичних занять* використовуються активні форми їх проведення: дискусії, ділові ігри, розв'язування тестових та практичних завдань.

Вимоги до організації *самостійної роботи* здобувачів вищої освіти визначаються робочими навчальними програмами дисципліни. Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел, підготовка і безумовне виконання поточних практичних та індивідуальних завдань, а також самостійне вивчення окремих тем під керівництвом викладача.

Плани семінарських та практичних занять, практичні та індивідуальні завдання, методичні вказівки до окремих тем, література, система оцінювання занять подані у відповідних методичних вказівках. Їх можна переглянути на Веб-сайті НАВС у розділах «Кафедра конституційного права та прав людини», «Дистанційні курси». Пропущені заняття та незадовільні оцінки повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладачів кафедри.

- **Перескладання тем реалізується у таких формах:**

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання екзамену (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри конституційного права та прав людини, які безпосередньо проводять заняття (за затвердженим графіком проведення консультацій) або звернувшись із письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k003@naia.kiev.ua

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, прави академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naia.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>.

Система оцінювання результатів навчання

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>участь в роботі впродовж семестру/екзамен - 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	<i>вибір тематики доповідей відбувається здобувачем вищої освіти на підставі консультації з викладачем, під час написання роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись вимог академічної доброчесності</i>
Семінарські заняття	<i>під час проведення семінарів здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).</i>
Практичне заняття	<i>під час проведення практичних занять здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>за умови виконання визначеного навчальною програмою обсягу.</i>

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування, бали	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації,

	допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача вищої освіти

Бали	Вид рівня компетентності		Критерій оцінювання компетентності
2	Рецептивно-продуктивний	Незадовільний	У здобувача ступеня магістра <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.
		Низький	Здобувач ступеня магістра має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
		Мінімальний	Здобувач ступеня магістра має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Репродуктивний	Достатній	Здобувач ступеня магістра має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.

4	Конструктивно-варіативний	Добрий	Здобувач ступеня магістра має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Творчий	Відмінний	рівень компетентності. Здобувач ступеня магістра має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Оцінювання результатів навчання

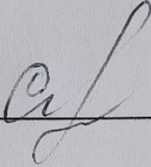
Аудиторна робота (поточне накопичення балів)										Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>										<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Самостійна робота	екзамен	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано

60-65		Е	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Ех	необхідне перескладання
1-34		Е	необхідне повторне вивчення курсу

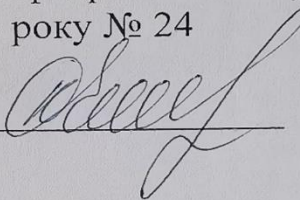
Розробник(и):

Оксана СЛАВНА

Силабус схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини НАВС Протокол від 26.07.2023 року № 24

Т.в.о. завідувача кафедри

Катерина СЬОХ